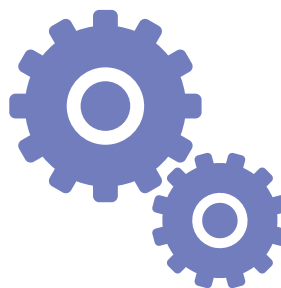

3. PRODUKTION

Tredje fase i Livscyklushjulet er produktion. Det er nu alle de grønne valg skal omsættes til konkrete handlinger. Du har været igennem en visionsfase, hvor du har taget nogle beslutninger om, hvad du vil gøre med din klimaindsats. Derefter har du været igennem en planlægningsfase, hvor du har undersøgt, hvad du specifikt kan eller skal gøre for at skabe en bæredygtig produktion i forhold til de beslutninger, du har taget. Og nu er du ved selve produktionsfasen, hvor du skal eksekvere nogle af dine beslutninger i praksis.

Nedenfor er angivet forskellige områder, der kan være fokus på under selve produktionsfasen, såsom energi, digitale vaner, kommunikation og affald.

Energi

Det kan være svært at påvirke, men hvis det er muligt, så undersøg mulighederne for at reducere energiforbruget i dit værk – både under produktion samt i selve levetiden.

Hvad gør jeg selv?

- Jeg slukker altid for lyset når jeg ikke er i lokalet
- Jeg slukker elektroniske apparater når de ikke er i brug
- Jeg bruger energieffektive LED-pærer
- Jeg bruger grøn strøm
- Jeg bruger energieffektive apparater med en høj energimærkning

Spørg dig selv:

- Kan jeg producere værket på en måde, der ikke kræver store mængder energi?
- Kan du stille krav til grøn energi i værkets levetid?
- Kan jeg gå i dialog med min arbejdsplads eller spillestedet eller udstillingsstedet og spørge dem direkte, hvad de gør for at reducere energiforbruget i forbindelse med vores samarbejde?

Tips og tricks til at spare på energien:

- Gå i dialog med din arbejdsplads eller udstillingsstedet omkring energireducerende tiltag fx muligheden for at tilkøbe grøn strøm
- Brug mindre varmt vand. [Du bruger cirka 1/3 af dit varmforsyning på varmt vand.](#) Ved at tage kortere bade, skrue ned for temperaturen og vaske hænder i koldt vand, sparer du på det varme vand

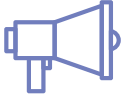
- Skru ned for varmen. [Du sparer 5% på varmforsyning, hver gang du skruer 1°C ned](#)
- Sluk for unødvendigt strømforbrug
- Brug strøm, når den er billigst. Se hvornår strømmen er billigst [her](#)
- Skift til LED-belysning. Det giver et bedre lys og er et mere klimavenligt valg. Generelt kan man sige, at LED-pærer bruger 75–80% mindre energi end traditionelle glødepærer, og 30–50% mindre end de mere moderne sparepærer (CFL). Se hvor mange penge og energi du kan spare ved at skifte dine lyskilder til LED hos SparEnergi
- Gå efter energimærkningerne

Digitale vaner

I en tid, hvor teknologien udvikler sig med eksplosiv hastighed, spiller vores digitale vaner en stor rolle i vores daglige arbejde og kommunikation. Som kunstnere og kreative fagfolk har vi mulighed for at udnytte digitale værktøjer og platforme til at skabe, dele og samarbejde på mange forskellige måder. Men det er også vigtigt, at vi er bevidste om den klimamæssige påvirkning af vores digitale praksis.

Tips og tricks til gode digitale vaner:

- Overvej om det er vigtigt med kameraet tændt under digitale møder. Ved at slukke for kameraet kan du reducere den mængde data, der skal sendes frem og tilbage, og dermed spare energi
- Aftal at kameraet kun er tændt ved den der taler
- Ryd op på din digitale harddisk ("Skyen"). Ved at rydde op kan du frigøre plads og mindske behovet for yderligere lagringskapacitet, hvilket i sidste ende sparer energi
- Overvej om nogle møder kan være digitale i stedet for fysiske så I mindsker transportbehovet

Kommunikation

Husk at fortælle hvilke bæredygtige beslutninger, du har truffet og hvordan det har påvirket dine arbejdsgange. Det kan måske virke ligegyldigt at fortælle andre, hvad det er, du har valgt at gøre grønnere, men her er det vigtigt at fremhæve to nøgleord:

1. Videndeling
2. Erfaringsudveksling

Der er brug for, at vi i langt højere grad deler viden de erfaringer, som vi gør os i arbejdet med den grønne omstilling. Både de succesfulde historier og dem, der er fyldt med frustration og dilemmaer. På den måde kan vi hjælpe og inspirere hinanden til bæredygtige vaner og handlinger. Og i sidste ende så er fortællingen om hvilke valg og fravalg, der ligger bag din produktion også din mulighed for at påvirke og inspirere dit publikum – og det er netop her, du er med til at sætte gang i den grønne bevægelse. Fordi du går forrest!

Men hvordan kommunikerer jeg om mine erfaringer? Og til hvem?

- *Jeg kommunikerer til mit publikum via digitale medier:* hvis du ikke allerede har en social medieprofil, så lav en profil for dit værk og begynd at fortælle historien om tilblivelsen. Fortæl om de erfaringer du gør dig, om de dilemmaer du møder i forhold til bæredygtige valg og praksis. Tag dine følgere (dit publikum) med på en rejse, hvor de får indsigt i dit værks liv.
- *Jeg kommunikerer til mit publikum via programmet.* Sørg for at skabe plads i programmet, flyereren eller folderen til at skrive et par sætninger om dit fokus på bæredygtighed og klima i din produktion.
- *Jeg kommunikerer til mit publikum via medierne:* hvis du blive interviewet så sørg for at have fokus på din klimaindsats, så journalisten får netop dén fortælling med. Det kan f.eks. være ingen engangsservice, plantebaseret mad så der også opstår en oplagt mulighed for at kommunikere om grønne til- og fravalg.

Affald

I dag forbrændes næsten en tredjedel af alt dansk affald, og særligt plastikaffald er en udfordring – her forbrændes op mod 90% Et af de lavthængende frugter i forhold til at gøre en lille forskel handler om **affaldssortering** og general behandling af affald. Så hvad kan du tilføje, som gør en ekstra lille forskel?

Du kan starte med at sikre dig, at der er styr på affaldssortering ved dig og dine samarbejdspartnere.

- Sortering af affald og/eller reducere af affaldsmængden
- Du kan altid aflevere dine genbrugsmaterialer på en af kommunens mange genbrugspladser. Så er der andre, der potentielt kan få glæde og gavn af dem.
- Hav styr på mængder og affaldstyper, fraktioner og beholdere til sortering.
- Undgå brugen af farlige kemikalier og materialer i din kunstproduktion, da det kan øge både risikoen for sundhedsskader og CO₂-udledningen i forbindelse med bortskaffelse. Vælg alternative og mindre farlige materialer eller sørg for korrekt håndtering og bortskaffelse af farligt affald.
- Samarbejde med genbrugscentre og ressourcesteder: Udforsk muligheden for at donere eller sælge dine overskydende materialer og kunstværker til genbrugscentre, kunstprojekter eller kunstnere, der kan genbruge dem. Dette kan bidrage til at mindske affaldet og CO₂-udledningen ved at give materialer en anden levetid.

Spørg dig selv:

- Har du styr på mængder og affaldstyper, fraktioner og beholdere til sortering?
- Kan du undgå varer som bliver til affald eller genererer meget affald og derved reducere mængden af affald og engangsemballage?

CASE 3

Secret Hotel, Christine Fentz

Fotograf: Lotus Lykke Skov

Christine Fentz er instruktør, dramaturg og kunstnerisk leder af teatret Secret Hotel, Aarhus og Earthwise Residency på Mols. Secret Hotel skaber publikumsinddragende scenekunst – oplevelser, der er umiddelbart sanselige og på samme tid stimulerende for intellektet. Fokus er at højne opmærksomheden på den naturlige verden og det mere-end-menneskelige.

Begge steder bliver der foretaget klimabevidste valg, når det handler om transport og fødevarer. Filosofien er at der købes lokale råvarer med stor fokus på at undgå madspild. Madrester bruges til nye retter. Der bliver sjældent brugt kød og i fald er det fra lokale, fritgående dyr. Christine lærer de unge volontører på Earthwise tricks for at leve mere i overensstemmelse med den levende verden og årstidens ressourcer. De er nyligt gået fra at bruge kikærter til i stedet den gamle danske sort Ingridærter – groet i Danmark, og langt billigere. På samme måde ser de madvarer efter 'i sømmene' – eller rettere, ser på deres rejse, fra produktionssted til hylder og bord. For tiden øver de sig på at spise årstidens grøntsager HELE året. Allerede fra april kan dette suppleres af vilde planter, der gror frem – skvalderkål, mælkebøtte, brændenælde. Ja, denne tilgang tager mere tid. Men den er også utroligt givende – nærende, ikke bare i maven. Arbejder man i en by, er udfordringen det større. Men der er jo flere og flere muligheder nu for kollektivt at få mad direkte fra bonden til kunden. Hvis bare flere små, mellemstore og større organisationer ville benytte sig af disse.

I 'Banket for bier' dykker gæsterne ned i biernes glæder og udfordringer.
Fotograf: Martin Dam Kristensen

Ift. genstande til rekvisitter, reovering af huse og husgeråd, så kigger de altid på hvad, der kan repareres, hvad kan bruges alternativt. Og de inviterer også til at folk sætter sig ned derhjemme og med nysgerrighed ser på hvorfra alt, de har, stammer fra. I forhold til rejser fra verden og til Earthwise, tur/retur, så opfordrer de til at folk planlægger grundigt. Dette medfører at de fleste kunstnere og forskere rejser dertil over land, eller køber ekstra offset i troværdige træplantningsprojekter. Etiketten – hensigten og tilhørende handlinger – er centralt. Der er handling bag tankerne om omsorg, omtanke og altings forbundethed.